

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐISKOLA ÉS AZ ÁLLAM TIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felölös szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piac-u. 12. (Nagytemplom tér felől.) Telefon 330.

A városok.

A magyar vidéki városokkal az utóbbi időkhöz senki sem törődött, az államnak a szó szoros értelmében vett mostoha gyermekei voltunk. Ami szép, jó és értékes volt, azt az államhatalom mind a fővárosnak adta.

Az összes kulturális, gazdasági intézményeket már eleve úgy szervezték, hogy azok kizárólag Budapesten létezzenek s hogy egyebet ne említsünk, az ország vasúti hálózatát egész évszázadra tönkretették a dédelgetett székesfőváros kedvéért.

A magyar vidéki városok amivé lettek, — pedig igen fontos, ma már a főváros által is elismert kulturális gócpontokká fejlődtek, — kizárólag a maguk erejéből, a városok polgárságának fejlődésszeretetéből és áldozatkészségéből lettek és ha a maguk erejét és áldozatkészségét teljes egészében a saját fejlesztésükre fordíthatták volna, avagy csak ma is fordíthatnák, a haladás tere messze tulszárnyalnák a külföld bármelyik államának a városait. Csak hogy az államhatalom nemcsak, hogy nem

segítette soha semmivel a vidéki városokat, hanem ugyancsak megnehezítette azok fejlődését, amennyiben időről időre egymásután a nyakába vart a városoknak olyan közfunkciókat, amelyeknek a teljesítése emminenter állami feladat. Nyilvánvaló ez, ha rátekinünk a vidéki városok költségvetésére, amelyeknek leg-súlyosabb tételei a közrendészeti, közoktatásügyi és közegészségügyi funkciók ellátására esnek, amikről gondoskodni pedig az állam feladata volna.

Néhány esztendővel ezelőtt maguk a városok jöttek rá az eddigi helyzet tarthatatlan voltára, szervezkedtek s az országos kongresszusoknak meg volt az az üdvös eredménye, hogy az igazakra figyelmessé tudták tenni úgy az ország közvéleményét, mint a kormányzatot, amely a városok mozgalma következtében végre tanulmányozni kezdte a nagyfontosságú kérdést, aminek első eredménye a koalíció kormánya által a városok segítésére kiutalt két millió korona.

Egy csöpp volt ez a városok jogos követeléseinek a tengerében, de biztató jelenség és ígéret volt arra

nézve, hogy a kormányzat végre komolyan fog foglalkozni a vidéki kulturális és gazdasági gócpontok égetően sürgős bajaival s hogy legközelebb intézményesen biztosítja a magyar vidéki városok tovább fejlődésének a lehetőségét, ami a mostani szomorú viszonyok között egyenesen kizárt dolog.

Ez a biztató ígéret — sajnos — mindeztideig nem vált valóra s a két millió állami segítség első megszavazása óta semmi érdemleges intézkedés az állam részéről a városok helyzetének javítása érdekében nem történt. Éppen azért örvendetes dolognak tartjuk — hogy ez az ismét szunnyadó nagyfontosságú kérdés a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával újra szóba került.

Az államnak a városokkal szemben tanusított mostoha bánásmódja semmiféle téren nem nyilvánul meg olyan kézzelfoghatóan, mint éppen a tisztviselők fizetésénél.

A városok által teljesített állami funkciók annyira kimerítik anyagi erejüket, hogy a tisztviselőiket nem tudják a mai viszonyoknak megfelelő módon do-

Szines férfi ingek Feketésénél.

Volt egyszer . . .

— Te, Hilma, tudok egy kis történetet, mely így kezdődik:

Volt egyszer egy leány, aki szeretett egy fiatal embert, de nem szólt róla senkinek és amaz sem sejtette s nem is törődött a leánnyal. De az a mély, erős érzés, mely szívében élt s abban észrevétlenül és titokban erősödött, sulyossá tette szívét, mely nem meri remélni s a reménytelenség kiűzte a leányt a magányba, ahol sűrű rajban megrohanták a szomorú gondolatok, ráültek agyára, szívére s csakhamar urrá lettek ezeken. A leányból töprengő, szomorú teremtés lett ilyenképp, elvesztette az életöröm képességét s elfelejtette, hogy miképp kell kacagni. — Hallottad-e már ezt a történetet?

A leány egy pillanatig fürkészőleg nézte a fiút.

— Ez egyike a te régi történeteidnek, de cseppet sem érdekel — szólt és újból félrefordult.

— Mégis azt hiszem, hogy érdekel; téged talán jobban, mint bárki mást — válaszolt a fiú.

A leány egy pillanatig hallgatott, miközben kézimunkájával babrált.

— A történeted nem is valóság — foly-

tatta aztán. — Mert ha a leány komolyan szerelmes lett volna, akkor egy és más módon elárulhatta volna érzelmeit anélkül, hogy neveltségessé tegye magát. A nők az ilyenben rendkívül ügyesek.

— De ép ezt nem tehette — jegyezte meg buzgón a fiú — mert ellenkezett egész felfogásával, ellentétben volt jellemével.

A leány sokkal mélyebben és gyengédebben szeretett, hogy sem képes lett volna erre. Csak járt-kelt és magával vitte mindenüvé nagy szerelmét, nem könnyített magán, elrejtette szerelmét s mélyen magába zárta. Ilyen volt a jellege s ha másképp cselekedett volna, ellentétbe jutott volna önmagával. — Lásd, Hilma, mi nem hiába nevelkedtünk együtt, mint a testvérek! Időközben én megismertem szelyszed minden fordulatát, hangoznak minden változó fokát s viselkedésed minden változását és ezért már régóta tudom, hogy mi van veled. De — folytatta, miközben a pamutgombolyagot, melyet kezébe vett, erőlyesen visszadobta a leány munkakosarába — az a fickó birka, valóságos birka, aki semmit sem ért meg s nekem igazán kedvem volna ebben az esetben sor-sot játszani s valami szelid utmutatást adni neki.

A leány felugrott s odaállt a fiú elé.

— Ezt ne merészed megtenni, Folke! Te, gyűlölni foglak, ha ezt megteszed! Ezt ne feledd el! — tört ki hevesen.

A fiú csodálatosan mosolygott s mosolyából nem lehetett kiolvasni, hogy szánja-e a leányt, vagy aggódik miatta. Aztán felemelkedett és távozott.

Folke egy este otthon ült a szobájában s vele volt a barátja. Pőfékeltek pipájukból s előttük az asztalon két nagyon ártatlan és nagyon halvány grogg állt.

Hogy volna csak, ha ma este sorsot játszana? Az önfeláldozó lovag szerepét s ilyenképp lendítene a leány ügyén? Amannak szemrehányása égette a lelkét, önkéntelenül is mindig arra kellett gondolnia s most megakartá oldani mindenáron a rejtélyt, már a maga kedvéért is, mert őt közelebről érdekelte a dolog, mint azt bárki sejtette volna.

Különben az, akit a leány szeretett, a barátja volt, kívül bármit közölhetett a félreértés veszedelme nélkül. Am legyen tehát, ő szószólója a leánynak, még annak akarata ellenére is.

— A napokban egy történetet mondtam

Modern CÍMFESTÉSZETI

műterem
BURAY IMRE

DEBRECZEN, HATVAN-U. 6. — Szolid, olcsó és pontos munkát készít.

tálni s míg a vármegyei tisztviselők már régen magasabb fizetést élveznek ugyanazért a munkásságért, a városok tisztviselői nyomorogni kénytelenek évtizedekkel ezelőtti viszonyokhoz mért csekély fizetésük mellett. Ez a része a városok ügyének a legsürgősebb s még a városi törvény megalkotása előtt a tisztviselők fizettségének megélhetését biztosítani kell.

Nagy fontosságú kérdés: a városok gazdasági autonómiaja, a mi azon alapul, hogy a városoknak költségvetésüket ezután nem alapíthatják az állami segítségre, hanem új, gazdasági tevékenységet kell folytatni, amit az 1886. XXI. keretében nem tehetnek meg, a minnek a lehetőségét azonban biztosítani kell az új városi törvényben. Kétségtelen igazság, hogy a városok szükségletei olyan mértékben szaporodnak, hogy azok arányában a pótlódó emelése veszedelmet jelentene. A városok maguk is rájöttek erre, a midőn egyes közhasznú üzemeknek, mint a vízvezeték, világítás, közúti közlekedés városi kezelésbe való vételét elhatározták, gondoskodni kell tehát, hogy a városok ilyen törekvései törvényes védelemben és támogatásban részesüljenek, hogy a városok olyan anyagi erőforrásokhoz jussanak, amelyek rohamos fejlődésüket biztosíthatják.

A legújabb árulás.

A magyar nyelv veresége.

A Khuen-kormány következetes marad. Azzal a programmal jött, hogy szakítani fog a „nemzeti követelmények” politikájával és ehhez hű is marad. A bankkérdésben a készfizetések feladásával súlyos csapást mért a magyar közgazdasági érdekekre, most pedig elárulta a magyar nyelvet is. Megcsinálják a véderőreformot, olyan újabb terheket rónak

el valakinek — s azt meg kell hallgatni neked is. Egészen rövid:

Volt egyszer egy leány, aki szeretett egy fiatal embert, de nem szólt róla senkinek és amaz sem sejtette s nem törődött a leánnyal. És ez a szerelem végzetesen nagy fájdalmat zúdított a leányra, mert a fiu birka volt, aki képtelen volt felfogni a maga boldogságát. Érted a történetet?

— Nem. Igazán nem értem. Mit akarsz vele mondani?

— Semmit! Azt hittem, megérted. Nos hogy nyíltan szóljak, ez a fiatal ember te vagy, a leány pedig — nos azt csak találd ki magad!

Mintha az öröme egy fénysugara világot volna meg amannak arcán.

— Csak nem Mária? — kérdezte feszült és kérdő tekintettel.

Folke nagy csalódást érzett s önkéntelenül néhány hosszút szippantott a pipából, mielőtt válaszolt.

— Mária! — nem! En Hilmát értetem — szólt végre vontatottan.

Most a másiknak arcán tükröződött csalódás. Hirma! Hm... Derék leány, igazán gyönyörű leány. Ebben az esetben valóban kár érte, de... Nos, ezen nem lehet változtatni, abszolút nem lehet. De — folytatta rákönyöklöve az asztalra — ha egyszer már a vallomásoknál tartunk, ám tudd meg, hogy ez miképp íg össze.

Lásd, az igazság az, hogy én addig bántam Máriát, míg bele nem bolondultam, még pedig oly alaposan, hogy más nő részére

az országra vér- és pénzáldozat formájában, amelyek teljesen lehetetlenné teszik, hogy a fejlődés útján haladjon. Megcsinálják pedig ezt hiven a Bécs diktálta programhoz, minden nemzeti engedmény nélkül, illetőleg úgy, hogy a roppant terheket viselnie kell Magyarországnak, de nemzeti önállóságunk a hadseregben épp oly kevéssé fog kidomborodni, mint eddig. Ez a befejezése annak a nagy küzdelemnek, amelyet tíz esztendő óta folytatott a nemzet.

Gróf Khuen-Héderváry Károly, Hazai Samu és Székely Ferenc ma temetik el Bécsben a nemzeti jogok követelését. Az új katonai bűnvádi perrendtartásban a magyar nyelvnek semmivel sem lesz több joga, mint eddig, mert az a formula, amelyet a készfizetések biztosításának formulája mintájára csináltak, semmivel sem viszi előbbre a magyar nyelv érvényesítésének ügyét.

Mert azt csak igazán nem lehet vivmálynak mondani, hogy a német szolgálati nyelvet alkalmazni fogják mindazokban a büntető ügyekben, amelyeknél a vádlott a német nyelvet érti, a magyar államnyelvet pedig csakis azokban az esetekben, amikor a vádlott csak magyarul tud és a német nyelvet egyáltalában nem érti. Ha a vádlott nem érti sem a német szolgálati nyelvet, sem pedig a magyar állam nyelvet, akkor a katonai bíróság tolmácsot fog alkalmazni, egyébként pedig a tárgyalás folyamán a német szolgálati nyelvet fogja használni.

Ez a legújabb árulása a Khuen-kormánynak, amelyről a következő bécsi jelentések érkeztek:

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök még tegnap este tíz órakor tanácskozott Székely Ferenc igazságügyminiszterrel, aki titkárával, Mikó Ferenc dr.-ral, fél tíz órakor érkezett meg Bécsbe. Ezen a tanácskozáson részt vett Hazai Samu honvédelmi miniszter is. Ma reggel fél kilenc órakor Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök és Székely Ferenc igazságügyminiszter több, mint egy óra hosszat tanácskoztak.

E tanácskozás után Daruváry Géza kabinetirodai osztályfőnök jelent meg Khuen-Héderváry grófnál és hosszabban időzött

nincs sem szemem, sem fülem. De annyi mindenféle akadály merült fel, egyik nehézség a másik után, gát gátra, s végül is kiünt, hogy az ő nagy igényeit nem fogom tudni kielégíteni. Így aztán szakítottunk. A minap kikoszorózt, de azért még mindig szeretem. Nem volna csuda, ha egészen megbolondulnék! — tette hozzá bosszúságot jelszó arcfintorítással.

Folke vontatottan fűtyörészett s lépteivel lemérte a szobát. Ez volt a szokása, ha izgatott volt. A járás-kelés — úgy hitte — lecsilapíthatja.

Magában csodálkozott azon, hogy nem örül a dolognak illetően megoldásán. Hat nincs neki ebből előnye? — Alig. A leány helyzetét csak súlyosbítja, anélkül, hogy a magáén könnyítene.

Végre megszólalt, miközben egyre folytatta vándorlását:

— Kacagni tudnék az egészen, ha nem volna oly szomorú. De vallomás vallomásért! Nézd, én kezdettől fogva szerelmes voltam Hilmába, de mikor láttam, hogy ő kihez vonzódik, nem volt mondani valóm s azonfelül feltettem magamban, hogy nemeslelkű leszek és összeharagolok benneteket. Mondhatom, szépen sikerült! Ahogy a dolgok most állnak, úgy látszik, mind a négyen hiába kergetjük egymást. Olyan ez, mint egy történet, melynek nincs vége. De hát az élet már ir ilyen történeteket... Nos, sebj, öreg bajtársam a szerencsétlenségben, koccintunk a barátság tartós voltára! Ki a fenéki!

Hjalmar Höglung.

nála. Daruváry osztályfőnök ezután fölkereste Székely Ferenc igazságügyminisztert a bankgassei magyar házban lévő lakosztályában. Hazai Samu honvédelmi miniszter már kilenc óra után eltávozott a magyar palotából és a közös hadügyminisztériumba ment, ahol hosszabb ideig tanácskozott Khuen-Héderváry gróf a délelőtti folyamán az ő felsége személye közötti miniszterium több ügyét intézte el és fogadta Vértessy Géza államtitkár jelentéstételét. Ezután az osztrák igazságügyminisztérium egy tisztviselője jelent meg gróf Khuen-Hédervárynál. Tizenegy órakor kapta meg a miniszterelnök az értesítést, hogy ő felsége egy órakor Schönbrunnban magánkihallgatáson fogadja Khuen-Héderváry gróf akkép intézkedett, hogy 4 óra 40 perckor utazik vissza Bécsből Budapestre. Ugyanazzal a vonattal utazik vissza Székely Ferenc igazságügyminiszter és Hazai Samu honvéd lmi miniszter is. A délelőtti folyamán Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök telefonbeszélgetést folytatott az enteleutgebenben időző Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszterrel. (Bud. Korr.)

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Székely Ferenc igazságügyminiszter ma reggel fél tíz órakor felkereste Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt és háromnegyed óra hosszat tanácskozott vele. E tanácskozás arra az eredményre vezet, hogy elesett az osztrák miniszterekkel való újabb tárgyalásnak a szüksége a miniszterelnök audienciája előtt. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a délelőtti folyamán néhány látogatást tesz és egy órakor Schönbrunnban magánkihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt, akit informálni fog a történetekről.

Mini illetékes helyen értesülünk, a magyar és osztrák miniszterek között lefolyt tegnapi értekezleten csak a véderőjavaslatról és ezzel összefüggésben az új katonai büntetőperrendtartásról volt szó. A bankkérdés nem került szónyegre.

Ma délelőtti 5 órakor a magyar kormány Bécsben időző tagjai visszautaznak Budapestre.

A hajdumegyei függetlenségi párt üdvözlő távirata.

A vasárnapi hajdumegyei pártgyűlésből kifolyólag, a gyűlés táviratilag üdvözölte az országos függetlenségi és 48-as párt elnökségét.

E távirat határozott hangja méltán kelteti feltűnést országos politikai körökben. A hajdumegyei függetlenségi párt ugyanis kérelmetlen harcra hívta fel az országgyűlési függetlenségi pártot a véderőjavaslat ellen és arra szólította fel, hogy még rendkívüli parlamenti eszközökkel is gátolja meg a készülő újabb nagy árulást.

A távirat szövege a következő:

A hajdumegyei függetlenségi párt mai alakuló közgyűlése az országos függetlenségi pártot hazafias érzélemmel üdvözli és kéri, hogy a véderőreform ismét elkövetkező országgyűlési tárgyalásánál teljes erélyvel álljon őrt a nemzet természetes és sarkalatos jogai mellett és minden rendelkezésre álló, még rendkívüli parlamenti eszközök felhasználásával is törekedjék meggátolni azt, hogy a sok év óta tartó szívós nemzeti küzdelem, mely az alkotmányos faktorok ismeretes paktumát létrehozta, s melynek mai napig sikerült az elviselhetetlen vér- és pénzáldozatot rólunk elhárítani, a paktum megszegésével s a nemzet teljes leveretésével érjen szomorú véget.

Mi a magunk részéről biztosítjuk a pártot teljes bizalmunkról, rendíthetetlen támogatásunkról és kitartásunkról.

Weszprémy István, pártelnök.

Az országos függetlenségi párt biztos lehet Hajdúvármegye függetlenségi polgárainak odaadó támogatásáról. Hajdúvármegye a legközelebbi választáson mind a négy kerületéből igazi függetlenségi és 48-as párti képviselőt küldött a parlamentbe. Természetes tehát, ha a megye polgársága hűen kitart elvei és pártja mellett.

MŰVÉSZET.

A Pálffy-Bakoss képművelés.

A Pálffy-Bakoss kiállítást a műpártoló közönség részéről állandó meleg érdeklődés kíséri. Alig van ember, a ki szebbnél-szebb képek egyszeri élvezetével megelégednék. A legtöbbször újra és újra felátogatnak, hogy a lélekűdítő esztétikai hatások édes harmóniájával töltsék el a lelkük, hogy a felemelő, kellemes érzelmeket állandósítsák.

Örömmel konstatáljuk, hogy a kiállítás első napján nyilvánuló elragadtatás napról-napra fokozódik. Az a feszült várakozás, amely a bemutatásra került képanyag művészi értéke iránt megnyilatkozott, a legtárgyilagosabb kritika előtt is beigazolást nyert. És kétséggel hajlunk meg ama fülünkbe jutott hang előtt, amely a fővárosi nevesebb festők kimustrált képeinek nagy dobbal hirdett kiállításainkon való „elsütése” ellen tiltakozik akkor, amikor nekünk a tökély legmagasabb fokára jutott, nemes művészi ihlettel dolgozó mestereink vannak. S nagy megelégedéssel állapítjuk meg ezt is, hogy végre Pálffy és Bakossot Debrecen az ő valódi nagyságuk szerint felismerte, hogy az érdemükhöz mért pártfogás által maga a debreceni közönség hűdeti ország-világ előtt, miszerint a művészeti életnek termőképes, fogékony talaja van itt.

A vétekedv ma is igen élénk volt s bizony az is megőrtént, hogy aki lelkének kedves képet tegnap elfelejtette lefoglalni, ma már másnak a birtokában találta.

A börzedifferenciák.

A bevásárló spekulál.

Tegnap este a főkapitányságon megjelent P. Mihály, a Galitzenstein és Auer gabonabizományos-cég bevásárlója és előadta, hogy a főnök által neki átadott 13.800 koronát vagy elvesztette, vagy ellopták tőle.

A megindított vizsgálat azonban gyanusnak találta a dolgot és a detektívek firtatására P. bevallotta, hogy a pénzt nem vesztette el, hanem átadta egy tőzsdebizományosnak differenciák fedezésére.

Ugyan főnökétől utasítása volt buzávásárlásra, de ő abban a hiszemben, hogy a buza ára hanyatlani fog, nem fedezte a megbízást. A buza ára felment, ma áruvételre került volna a dolog, fedezetet kellett szerezni, mert az időközben felmerült differenciák 13-14000 koronát tettek.

Amikor P. tegnap átvette a pénzt, átadta a tőzsdebizományosnak és a zsebtolvajlás meséjével ment a rendőrségre. Itt hamarosan bevallotta az igazat; az időközben értesült Galitzenstein-cég pedig megtette ellene a feljelentést az üzleti könyvek meghamisítása, csalás és sikkasztás miatt.

A tőzsdebizományos-cég, amelynek P. a 13.800 koronát átadta, amikor értesült a dolgról, Galitzensteinnek visszaadta a pénzt, bár ilyen módon sajátjából kell a differenciákat fedeznie. Ilyen módon Galitzenstein nem szenved kárt és visszavonta a feljelentést.

Ezek után pedig a rendőrség megszüntette az eljárást.

A Rekord-kávéház.

Bámulatos, hogy fejlődnek a kávéházak. Ma már nem is kávéház az, ahol csak kávéházi kiszolgálást kaphat az ember. A modern ember igényét ma már csak a rekord-kávéház tudja kielégíteni. Rekord-kávéháznak nevezhetjük azt a helyiséget, ahol a vendég minden életszükségletét ki tudja elégíteni.

Egy ilyen rekord-kávéházban történt a következő jelenet:

A vendég: Fizetek!

A pincér: Parancsoljon!

A vendég: Volt egy pohár benediktinerm, négy cigarettám . . .

A pincér: Negyven.

A vendég: És egy keztyűtisztításom.

A pincér: Hatvan!

Ez szórul-szóra megtörtént. Ez nem ámitás régi anekdotákkal. A rekord-kávéház természetrajzának egyik fejezete ez, amely azt bizonyítja, hogy ha a kávéház elkezd fejlődni, akkor nem lehet tudni, hol áll meg.

A vendég már a keztyűjét is kitisztíttathatja a kávéházban. Odaadja a pincérnek a piszkos keztyűt és negyedóra múlva visszakapja galambszürkére kibenzinezve. Ezek után nem is lesz feltűnő, ha a következő jeleneteknek leszünk tanúi a rekord-kávéházban:

I.

A vendég: Fizetek!

A pincér: Parancsoljon.

— Volt egy cipősarkalásom, egy leszakadt slinglim, egy cylinder-vasalásom . . . és igen, majd elfelejtettem, volt egy pikkoló feketém is.

II.

A vendég: Fizetek!

A pincér: Kérem alássan!

A vendég: Volt egy fogtömés, egy gyomormosás, egy hőzentrágerem és egy pohár borovicskám.

III.

A vendég: Pincér! Mi lesz már azzal a tyukszemvágóval?

A pincér: Kézben van kérem alássan. Parancsoljon addig talán valamit fogyasztani.

A vendég: Jól van, adjon hát . . .

A pincér: Keménytojás, lágytojás, tükörtójas, tojas pohárba, tojas héjába, rántotta, sonka, szalámi, hideg főlvágott, karaj, debreceni, imbisz, sajt . . .

A vendég: Hát hozzon . . . kézirat-papírost.

IV.

A pincér (a pikkolóhoz): Jani! Egy bajszkötőt a tükörablakba!

V.

A vendég: Fizetek!

A pincér: Parancsoljon!

A vendég: Volt egy koporsóm kockacukorral.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Muzsikuskány operett Felhő Rózsi fellépte.

Csütörtökön Lotti ezredese énekes bohózat Felhő Rózsi fellépte.

Pénteken és szombaton szünet.

Vasárnap délután Vasgyáros színmű.

Vasárnap este Erdészány operett.

Hétfőn délután Kard becsülete színmű.

Hétfőn este Hercegisasszony operett újdonság.

* **Hercegisasszony.** A színtársulat legközelebbi nagy premierje a Hercegisasszony, Lehár szenzációs sikerű operettje lesz. A cselekmény a XIX. század első felében játszódik. Az előjáték színhelye Fotmi (hercegisasszony) szalonja. Az első felvonás Görögország festői hegyvidékén, rablók tanyáján. A II. felvonás pedig egy tengeri hajó fedélzetén játszódik le. A darab szövegét About elbeszélése után Leon Viktor írta, a Vig özegegy genialis szövegírója. Vezető szerepeket játszanak az újdonságban: Zilahyné S. Vilma, Jakabfi A., Rónai H., Horváth, Torma, Borbély, Kemény, Deésy, Nádor. Az újdonság zenéje Lehár legszebb munkája amit eddig írt. Tartalmas, masszív és mégis fülbemászó operett muzsika. Lehár legrégebb ismerősei és tisztelői sem győzik csodálni a mester e legújabb művét, amelyvel ugyszólván önön magát mulatta felül.

Okmányhamisító diákok.

Iskolabotrány Szombathelyen.

A szabadkai iskolabotránynak párja akad Szombathelyen, csak hogy ez indító okainál fogva jóval csunyább, s kevésbé menthetőbb a szabadkai esetenél, amennyiben valószínűleg a büntető bíróság beavatkozását is szükségessé fogja tenni.

A csapás a szombathelyi kereskedelmi iskolát érte ezúttal, amelynek jó hírnevén hatalmas csorbát ejtett a botrány. Kiderült, hogy az intézet növendékei között valóságos okmányhamisító szövetkezet létesült, melynek garázdálkodásairól csak most bírta lerántani a leplet Seemann Gábor igazgató.

A mostani iskolaévben feltűnő számban maradtak távol a tanulók az előadásoktól, de csak a felsőbb osztályokban, ahol néha a tanulók negyedrésze betegét jelentett. A tanári kar szigorúan ellenőrizte ugyan az elmaradásokat, de semmit sem tehetett, mert a diákok mindig szabályszerűen kiállított orvosi bizonyítvánnyal igazolták mulasztásukat. Seemann igazgató előtt azonban gyanus volt a dolog. Nyomozni kezdett s nyomozásának meglepően szomorú eredménye leti.

Az igazgató felkereste azokat az orvosokat, akiknek bizonyítványai a diákok mulasztásait mentették. Kiderült ekkor, hogy ezek az orvosok egyáltalán nem állítottak ki diákok részére bizonyítványokat s így nyilvánvaló lett, hogy azok hamisítványok. A szigorú vizsgálat további során kiderült aztán, hogy a bizonyítványokat néhány diák hamisította s csekély elenszoigáltatás mellett akármelyik címbera szerezhette tőlük igazoló okmányt.

A tanári kar legutóbb konferenciát tartott a szomorú ügyben, mely alkalmával 11 tanuló állott vádlottként a sedes előtt. Ezek

közül két diákok, mint főcinkost, nyomban kicsaptak az iskolából, kettőt az intézet elhagyására szőlítotak föl, a többit pedig kisebb-nagyobb fegyelmi büntetéssel sulytottak.

A sajnálatos esetről az intézet igazgatója jelentést tett a kultuszminiszteriumnak is.

Egy törzsorvos büne.

Hol szerezte a százezreket.

Kassán dr. Merwan Miklós közös hadseregbeli törzsorvos ellen a hadbíróóság vizsgálatot indított és szolgálatától felfüggesztette. Bizonyítékok merültek fel dr. Merwan ellen, hogy egy kiterjedt katonaszabadító bandának az élén állott évek óta és hogy bűnös üzelmekkel százezreket harácsolt össze.

Az első közlések szerint Merwan doktort már el is ítélte a hadbíróóság rang- és hivatalvesztésre, valamint két évi börtönre, de ez nem felel meg a valóságnak. A vizsgálatot még nem fejezték be az ügyben, így ítéletre nem is kerülhetett a sor. Dr. Merwan szabadon jár, letartóztatva nem volt és csak e hó végén mond ítéletet fölőtte a kassai hadbíróóság.

Kassán katonai körökben nem ismerik az ügyet teljes részleteiben és csak a közszájon forgó és nyilvánosságra került egyes eseteket pertraktálják.

Dr. Merwan Miklós már tíz esztendeje szolgál Kassán. Ezelőtt két esztendővel lépett elő törzsorvossá. Rettenetesen szorgalmas, rengeteg praksisu orvos már évek óta és az egész Felvidéknek valóságos bucsujáróhelye a rendelőszobája. Csodákat beszélnek a szemorvosi képességeiről és minden szembajos ember még Arvából és Trencsénből is Kassára zarándokol dr. Merwanhoz. A Felvidék magváltójának nevezik.

Természetesen mint előkelő katonáember, hirneves orvos Kassán az elképzelhető legnagyobb tiszteletben és közbecsülésben állott. A legelőkelőbb mágnások is az ő kezelését vették igénybe. A szegényektől soha pénzt el nem fogadott.

Annál nagyobb volt a megdöbbenés Kassán, mikor nyilvánosságra kerültek a súlyos vádak, amelyek ezt a kiváló orvost a megsemmisülésbe taszították. Senki sem értette ugyan, hogy miként szerezhetett nyolcszáz ezer koronányi vagyont tíz esztendő alatt, de nem is firtatták a dolgot.

Nemrég dr. Merwan egy gyönyörű házat építtetett a Szerecsen-utcában. Óriási telken valóságos kis tündérpalota ez, modern, gőzfűtéssel berendezett villaszerű gyönyörű kis épület. Mikor a ház felépült, a suttogás egyre hangosabb lett, úgy hogy a katonai hatóságok figyelmét is felkeltette.

Titokban folyt a vizsgálódás, de sokáig semmiféle bizonyíték nem merült fel ellene. A dr. Merwan által kiszuperált embereket felülvizsgálták állandóan, de eredménytelenül, mert a mit a törzsorvos konstatált rajtuk, azt minden esetben megállapították más orvosok is. Végre a véletlen adott bizonyítékot a hatóságok kezébe.

Egy felülvizsgálati bizottsági ülésen, a mikor a kiszuperálandó legénységet vizsgálták felül, — így beszéltek Kassán — egy legény, mikor rákerült a sor, a bizottság előtt levelet adott át dr. Merwannek. Merwan felbontotta és mikor a borítékából kihuzta a levelet, öt darab százkoronás hullott ki belőle.

A jelenlevő főorvos azonnal lefoglalta a levelet, a melyben a kövelekedőket írták a törzsorvosnak:

Losonc, október 10.

Kedves barátom!

Itt küldök neked egy legényt, akit a jóindulatu figyelmedbe ajánlok. Érdemes vele foglalkozni.

Dr. Menkes ezredorvos.

Dr. Menkes Móríc a losonci 25-ik gyalogezrednél szolgál, mint ezredorvos. Szintén galíciai származású ember és így szűkebb honfitársa Merwannek. A levelet és a pénzt lefoglalták és a két katonarost, Menkest és Merwan azonnal szolgálaton kívüli állományba helyezték. A vizsgálat megindult és már folyik egy esztendő óta, anélkül, hogy egyéb pozitív eredményre jutott volna a hadbíróóság.

UJDONSÁGOK

— **Hajdumegye választói.** A vármegye választóinak névjegyzékét az összeíró küldöttségek elkészítették. E hó 13-án a vármegye központi választmánya tart ülést, amelyen a névjegyzékekkel foglalkoznak. A központi választmány határidőt tűz ki, amely előtt a névjegyzék ellen a felszólalások beadhatók lesznek.

— **Holländer József meghalt.** Megrendítő csapás érte Debrecen egyik köztisztviselőjében álló családját. Holländer József terménykereskedő tegnap délelőtt meghalt. Az elhunyt igen kedvelt, becsült és tisztelt alakja volt társaságunknak. Szeretettel méltó egyénisége és jeles emberi tulajdonai miatt mindenfelé tisztelték. Holländer József derék, egészséges ember volt. Mindössze pár napig betegeskedett. A múlt hét elején meghült s ágyba fektült. Influenzája tüdőgyulladásba ment át s a betegség megölte. A napokban a nagybeteghez egy fővárosi tanárt is elhívtak, aki megvizsgálta. A krízis a múlt éjszaka volt s egészséges szervezete mégsem bírta ki a betegséget. Halála városzerte igaz és őszinte részvétet keltett. Mély sajnálkozást váltott ki a szomorú eset a család iránt, mely őt rajongásig szerette. Halálát özvegyén és gyermekein kívül kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. Hajós Géza fivéré, dr. Grósz Pál orvos sógorát gyászolja az elhunytban.

— **Az áprilisi tél.** Az ország minden részéből téli időjárás híre érkezik. Jászberényből jelentik: Itt és a környéken e hó 3-ika óta megszakítás nélkül havazik, ami igen nagy kárt okoz. Különösen az éjjeli fagyok károsak. A szántás és vetés lehetetlen. — Resicáról táviratozzák: Néhány nap óta téries idő uralkodik. A hegyek hóval vannak borítva. A gyümölcsfák már virágot hajtottak, de a termést, hacsak az időjárás jobbra nem fordul, nagy veszély fenyegeti. — Kostajnicáról (Horvátország) jelentik, hogy e hó 2-ika óta folyton esik a hó. Térdig érő hó borítja a vidéket, úgy hogy kocsik nem is közlekedhetnek. A vasúti közlekedés nagy nehézségekbe ütközik és állandóan igen nagyszámú munkást kell foglalkoztatni a hóakadályok elhárítására. Egy mozdony kisiklott és ez is akadályozta a forgalmat.

— **Debreceni zeneszerző sikere.** Lelkes ünneplésben volt része tegnap Nagyváradon Kerner György debreceni zenetanárnak, a jeles operettírónak. A Szigligeti színház bemutatta Kerner egy nagyszerű operettjét, a Királysöktetést. A darab osztatlan tetszést keltett a finom izlésű nagyváradai közönség körében s az előadás alatt Kernert, aki jelen volt, tüntetően ünnepelték. A kitűnő zeneszerző darabjáról a nagyváradai újságírók a legnagyobb elismerés hangján írnak és egyértelműleg konstatálják a Királysöktetés daljáték nagyszerűségét.

— **Weisz Lévy temetése.** Az Iparbank-palotában levő gyászlakásból tegnap d. u. 2 órákor helyezték örök nyugalomra Weisz Lévy kihalt porait. A temetésen, melynek során Krausz főrabbi megható gyászbeszédet mondott, Fischer főkántor pedig gyönyörű gyászdalt énekelt, impozánsan nyilvánult meg az a részvét, melyet városzerte éreznek a gyászoló család iránt. Óriási közönség vett részt a temetésen s a Deák Ferenc-utcai temetőbe is igen sokan kísérték ki utolsó útjára a legjobb szívű emberek egyikét. Az Általános Forgalmi Bank és a Kereskedelmi Csarnok testületileg képviseltették magukat. A gyászoló család ezúton is mély köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik részvétükkel fájdalmukat enyhíteni igyekeztek.

— **Végzetes lórugás.** Tegnap délelőtt csaknem végzetes szerencsétlenség történt a debreceni vásártéren. Lóvásárra jött Debrecenbe Lőrincz Sándor nyirábrányi lakos, aki több helyen alkudozott a lovakra. A vásárt Lőrincz megkötötte a ló tulajdonosával s éppen fizetni akart, amidőn a viháncoló természetű, tüzes ló hátba rugta. A rugás oly erős volt, hogy Lőrincz a földre zuhant. A következő percben orrán, száján eleredt a vére. A rémes jelenet láttára többen hozzáiettek s egy hevenyészett nyugvóhelyre tették. Majd a gyorsan értesített mentők kivonultak s be szállították a kórházba. — Lőrincz sérülése oly súlyos, hogy aligha fog életben maradni, mert a veséje leszakadt. A kórházban kiartak hallgatni a szerencsétlen embert, de nem lehet szóhoz juttatni, mert a vérzése egyre tart.

— **Egy gyermek tüzhálála.** A debreceni ügyészségnek rémes szerencsétlenség híré jelentették tegnap. Mikulák János hadházi kenyérsütő nagy munkában volt. Kenyérsütésre készültek s az udvaron felállított kemencékben tüzet raktak. Mikor a hasábfákkal meg rakott kemencében izzott a parázs, Mikulák János 2 éves gyermeke egész közel ment a sütő kemencéhez, amelyből egy szikra kipattant s az apró gyermek ruháját lángra lobbantotta. Nem telt bele néhány perc s az egész gyermek egy tűz volt. Közébe senki sem tartózkodott, aki esetleg segíthetett volna a szerencsétlennek. Így történt, hogy a kis szerencsétlen Mikulák gyerek szénáé égett. Mikor hozzátartozói a kenyérsütéshez akartak fogni, látták, hogy a földön fekszik az apróság. Persze már segíteni nem lehetett rajta. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek, amely a gondatlan szülők ellen a vizsgálatot elrendelte. A kis holttestet felboncolták.

— **Megszűnt a szabósztrájk.** A debreceni szabó munkások sztrájkja véget ért. Hetek óta folyt a harc a munkások és a munkaadók között s többszöri tárgyalásnak nem volt eredménye. A munkások öt évre szerződést kötöttek most fokozatosan emelkedő 5 százalékos bérvajavítással. A megállapodások írásba foglalták s tegnap a város összes szabó műhelyeiben a munkát újra felvették.

— **Gyilkosság az utcában.** Budapestről írják: Tegnap reggei a székesfőváros tulajdonát képező Vág-utca 12. számú ház kapubejáratában, tátongó sebbel halva találták Major Gábor 54 éves portást. Öngyilkosságra gondoltak és ezt jelentették be a főkapitányságnak, de az innen kiment bizottság gyilkosságot állapított meg. A rendőrorvos szerint a szurás, mely szíven érte a portást, idegen kéztől ered, a kést, melylyel a sebzés történt, nem találták meg a helyszínén. Az a gyanu, hogy Major Gábort valamelyik haragosa ölte meg. A főkapitányságról Kóródy Béla rendőrkapitány detektívekkel ment ki a Vág-utcába, hogy a gyilkost kinyomozza. A későbbi nyomozás kiderítette, hogy valószínűleg mégis öngyilkosság történt. A véres kést zsebében megtalálták; a sérülés is „mégis” az öngyilkosság mellett szól.

— **Villamos és egyfogatu.** Tegnap dél után a Hatvan-utca végén csaknem áldozatul esett egy egyfogatu kocsi a villamosnak. A kis állomás felől robogott az egyfogatu a Piac-utca felé, amikor a kanyarodónál hirtelen feltűnt a 2. számú villamos. Az egyfogatu neki hajtott a robogó villamosnak. Az összeütközés oly heves volt, hogy a kocsi összetört. A bakon ülő Farkas Károly bérkocsis lezuhant a földre. A lovak is megsérültek. Szerencsére az egyfogatuban utas nem volt, különben nagyobb baj történhetett volna.

— **Nem Szolnok, hanem Csongrád.** Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter legközelebb a parlament elé fogja terjeszteni a Duna—Tisza csatorna létesítésére vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslat részleteiről a következőket jelentik: A törvényjavaslat, amely hét §-ból áll, úgy tervezi a csatornát, hogy az a soroksári Dunaágból indulna ki és Csongrádnál torkolna a Tiszába. A csatorna Peszér és Adacs községeken keresztül délkeletnek halad, Kecskemétről délre a monostori pusztán fordulna kelet felé Csongrádnak. A csatorna magas vezetési rendszer alapján létesítenék akként, hogy több tartányra oszolva egy a dunai, mint a tiszai oldalon lépcsőzetesen nyerne kiképzést, amelynél az egyes tartányok közötti összeköttetést a kamaraszilipek végzik. Fenékszélessége 18 méter, mélysége 2 és fél méter, a csatorna szélessége a rendes hajózási vízszinben 28 méter, a fél méter duzzadás vízszinben pedig 30 méter. Ez a szabadvonalon találkozó 650 tonnás uszályokban egymás mellett való kényelmes elhaladást biztosítja. A vontató utak a csatorna mindkét oldalán 3 és fél méter szélesek. A csatorna egész hossza 141,1 kilométer, amelyből ásott csatornára 126,5 kilométer esik. A budapest—csongrádi csatorna a mesterséges vízi úthoz fűződő követelmények tekintetében csak úgy emelkedik teljes jelentőségre, ha a Maros folyót Piskiig hajózhatóvá teszik, ennek a vízszabályozásnak költsége a földmívelési tárcát terheli. A csatorna 46 és fél millió koronába kerülne. Ez összeget 6 évre elosztva folyósítják, amely idő alatt a csatorna is elkészülne. A miniszter a csatorna közgazdasági jelentőségét abban látja, hogy a vízen való szállításánál a tonnakilométer egy fillérbe kerül, míg a vasuti szállításnál négy fillérbe.

— **Razzia.** A debreceni rendőrség időnként megtartja a város területén a razziát. Ilyen hajszá volt az elmúlt éjszaka is a város területén, az utóbbi időben igen elszaporodott kétes egzisztenciák után. A rendőrség csoportokra oszolva járta be a csavargók buvóhelyeit és a szállásadásokat. A rendőrség igen sok züllött alakot tisztította meg a várost. A szállásadásokon igen érdekes figurákat találtak s nem egy nyomorúságos helyen földön, rettenetes büzben fetregő szerencsétlen páriákká bukkantak. A razzia egyébként kielégítőnek mondható.

— **A hajduböszörményi rablógyilkosság.** A hajduböszörményi büntett ügyében lázasan folyik a vizsgálat. A rablógyilkosság áldozatául esett Zolnai Andrást a bíróság jelenlétében felboncolták és a vizsgálat adatainak megfelelőleg megállapították a gyilkosságot. A meggyilkolt temetése nagy részvét mellett folyt le. Kati Imre kis fia, aki Zolnainál aludt, legutóbb bevallotta, hogy a gyilkosság éjjelén három ember a lakásban pénzt kutatott. A betörők megfenyegették és ezért nem mert eddig beszélni. A vizsgálat érdekében a nyomozás eredményeit titkolják.

— **A dr. Borovszky-féle Borolin** sóborszesz hatása igen nagy, szagatás és szuró fájdalmak megszüntetésére, külső használatra, bedörzsölésre alkalmas. Kötőfertőtlenítő üvege 2,50, 2.— és 1 korona. Kapható mindenütt.

— **Napernyő** ujdonságok, bőrkeztűk, gyönyörű harisnyák rém olcsón kaphatók Vidánál Városház épület.

— **A magyar ipar kijátszása katonai szállításoknál.** A nemzet csak akkor viselheti el a hadseregére költött milliókat, ha pénzének jórésze az ipar és kereskedelem révén megtérül. Ezért küzdöttük ki a hadügyi szállításokban a kvóta aránya szerint való részese-dést. Hiába vágyunk azonban ennek a jognak birtokába, kijátszanak bennünket osztrák szomszédaink. Az osztrák cégek, hogy a magyar szállításban részt vehessenek, fiókot állítanak föl Magyarországon, főleg a határon (Pozsony) és ha lehet, még iparfejlesztési szubvenciót is élveznek. De a gyár teljes felszerelése és a termék előállítása magyar földön, magyar munkaerővel rendszeresen elmaradt. Az áru osztrák telepen készül, a fiók készen kapja és újra csomagolja, hogy mint magyar árut szállítsa el. Kívánatos volna, hogy azok a gyárak, melyek a hadügyi szállításhoz részt kapnak, berendezettség, termelőképeség, az előállított áru szempontjából szigorú ellenőrzés alá kerüljenek, hogy a magyar ipar részese-dése címén, a magyar gazdasági életet és magyar ipart az osztrák élelmesség ne károsítsa.

— **Automobil sapkák,** gyermek kötények, esőernyők Vidánál Városház épület.

— **Háztulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csatornáját elkészítené, ne mulassza el ajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyártól, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, drótbetétes csövek, portland és más cement s minden eszaktavagó s nagy óriási mennyiségben.

— **Csipek** 2 krajcártól, himzések 10 krajcártól kaphatók Vidánál Városház épület.

**Egy emberélet:
160 dollár.**

**Magyar munkás
szerencsétlensége.**

Szegény Lőcsei Imre, mint annyi más magyar testvére, még 1907-ben kivándorolt Bályokról Amerikába. A híres dantai szénbányában dolgozott s egy veszedelmes robbanás alkalmával ott pusztult el a szerencsétlen ember, távol elhagyott hazájától, a rombadólt bánya mélyén.

A hatalmas bányatulajdonos társaság, a Clinchfield Coal Corporation szépen összeíratta a halottakat, el is földeltette őket s megígérte, hogy a hozzájuk tartozókról gondoskodik. De mikor arra került a sor, hogy az ígéretet be is váltsa, tudni sem akart róla, hogy mivel tartozik azok hátramaradottjainak, akik a társaság szolgálatában, a kapzsi vállalkozás bünyös könnyelműsége miatt vesztették el életüket. Lőcsei Imre honfitársai, az életben maradt bányamunkások erre ügyvédet fogadtak és kártérítési keresetet indítottak a vállalat ellen. Az amerikai prókátor meg is nyerte a pört, be is vasalt 550 dollárt, de nem akart elszámolni.

Végre is a bályoki özvegy a charlestoni cs. és kir. konzulátushoz folyamodott nagy nyomorúságában s a konzulátus kényszerítette nagynehezen elszámolásra az ügyvédet.

A fiskális az 550 dollárból a maga számára 250 dollárt vont le, a megmaradt 300 dollárt pedig a hagyatéki gondnokoknak adta át. A gondnok urak, amint kézhez kapták a pénzt, levontak belőle 140 dollárt s Lőcsei Imre életéért 160 dollárt adtak át a konzulátusnak, aki mindent elkövet, hogy az aránytalanul nagy levonásokat peres uton redukáltassa. Eredményt azonban aligha érhet el, mert a hagyatéki gondnokok közül aki legkönnyebben megtámadható lett volna, megszökött.

Miután a boldogtalan özvegy nagy szegénységben, nyomorban él, a konzulátus értesítette az alispánt, hogy elküldötte Lőcsei Imre fiatal munkás életének árát, a 160 dollárt, 788 koronát. A pénzt a m. kir. állampénztár utalja ki a bályoki özvegy számára.

TÁVIRATOK.

**A horvát országgyűlés
elnöke meghalt.**

Zágráb, április 11. Dr. Neumann Károly, a horvát országgyűlés elnöke ma reggel egy zágrábi szenatóriumban 54 éves korában meghalt.

Zeppelin léghajója.

Frankfurt, április 11. Zeppelin új léghajója tegnap délután felszállott, hogy Düsseldorfba repüljön, de olyan nagy volt a szél, hogy kénytelen volt visszateretni. Az éjszakát itt töltötte és ma mára kedvező lesz a széljárás, akkor az új léghajó folytatja az útját Düsseldorf felé.

Caruso hangszálai.

Milano, április 11. A „Corriere della Sera” newyorki tudósítója közli, hogy Enrico Caruso megvizsgáltatta magát a leghíresebb két amerikai gégespecialistával. Ezek az orvosok konstatálták, hogy a művész gégeje teljesen egészséges, a hangszálak is rendben vannak, s nincs más baja Carusonak, mint légcsőhurut, amely egy kiállott influenzának következménye. A világhírű tenorista a jövő télig nem fog énekelni.

Véres ütközet.

Konstantinápoly, április 11. Tegnap Tuzi körül az előrenyomuló albán lázadók megtámadták a török sereget és véres csata fejlődött ki. A török csapatok részén 60 katona esett el és 120 fogságba került. A szétvert sereg egyes csapatai montenegrói földre menekültek. Később másfél zászlóalj török hadoszlop ütközött meg a zendülőkkel, de nem sikerült Tuzit visszahódítani.

Horvátok kívánsága.

Zágráb, április 11. Szombat óta újszólván szakadatlanul tanácskozik a független centrum klub és a vita egyre szélesebb medret vág. A párt teljesen szembehelyezkedett a bálnal.

Évés közben jön meg az étvágy. Tegnap azt követelte a horvát centrum klub, hogy a magyar királyi honvédelmi miniszter és a magyar királyi honvédséget nevezék törvény szerint magyar-horvát királyi honvédelmi miniszternek, illetőleg magyar-horvát királyi honvédségnek. Ma arról panaszkodtak, hogy a honvédelmi kormány a horvát honvédekredezredezhez intézett átiratokban a horvát helyiségeket magyarul írja, pedig a horvát országgyűlés 1907-ben törvényt hozott, amelynek értelmében a magyar államvasutak horvát vonalain az állomások nevei horvát nyelven jelölendők meg, magyar fölírás horvát állomásokon mellőzendő és a vasuti menetrendben is kizárólag a horvát nevek tüntetendők föl. Ez a törvény nem került szentesítés alá. A centrum klub most felszó-

litja a bánt és a horvát minisztert, hogy sürgősen terjessze a korona elé a megszávozott törvényjavaslatot és haladéktalanul léptesse életbe.

Elitelt anarkista szerkesztő.

Berlin, április 11. Ray Janost, az anarkisták organumának szerkesztőjét a birodalmi törvényszék ma négy havi fogházra ítélte. Az volt a vád ellene, hogy a mosbiti zavargások alkalmából közölt cikkében az államrend felforgatására izgatott.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli záriat.)

Budapest, április 11.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr.	11'99—12'04.
buza máj.	11'87—11'85.
buza okt.	10'91—10'91.
rozs apr.	8'77—8'77.
rozs okt.	8'36—8'33.
zab apr.	9'19—9'13.
zab okt.	7'32—7'32.
tengeri máj. 1911.	5'72—5'72.
Tengeri juli 1911	5'93—5'93.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 656'50
Magyar hitelrészvény 822'50

Szabad-e a kukoricát töltögetni.

Nálunk Magyarországon általában elterjedt szokás a kukorica töltögetése s a legtöbb gazda azt hiszi, hogy töltögetés nélkül kidönni a szél a kukoricát, holott pl. Amerikában a kukorica töltögetését egyáltalán nem ismerik, pedig hát ott is vannak szelek és ennek dacára nemcsak hogy a kukorica megáll, de 4—5-szörte nagyobb terméseket ad mint nálunk. Igaz, hogy rendkívüli nagy terméseknek nem egyedüli oka a kukorica töltögetése, számos egyéb tényező is hozzá járul ahhoz, de hozzá járul a töltögetés is s ha az eddigi művelési rendszerünkben csupán a töltögetést hagyjuk ki, akkor is termésünk bizonyára emelkedni fog 1—2 mm.-val.

Az amerikai gazda nem veti sűrűn a tengerit. Egy méter sor és egy méter növény távolságra, egy fészekbe három szem kukoricát tesz, erre egy nagyon vékony réteg földet és marék műtrágyát szór, a mely műtrágya áll kötött földben 80 százalék szuperfoszfát és 20 százalék chilisalétromból, homok földön pedig 50 kg. szuperfoszfát, 30 százalékos 40 százalékos káli és 20 százalékos chilisalétromból. Majd azután megkapálja 4—6 szor is mélyen csak először, sekélyen, inkább csak daraszolva későbbben.

Nem szabad a kukoricát mélyen kapálni azért, mert gyökerei 3—4 ujjnyira a föld felszíne alatt ágaznak el, s ha mélyen kapáljuk, épen azon gyökereket vágjuk át, a melyek a legtöbb hajszálygyökeret bocsátják ki magukból, hogy ezek segítségével a felső porhanyó rétegben legnagyobb mennyiségben jelenlévő tápláló anyagot kihasználják. Természetes tehát, hogy ezeket a fent fekvő gyökereket ha átmetszik, azt megsínyli a kukorica, fejlődésében visszamarad, termése megcsökken.

Ugyan ezen okból nem szabad a kukoricát töltögetni sem, mert a töltögetés céljából mélyebben kell a kapát belevágni a földbe, miközben a sok tápláló gyökereket átmetszik. Nem lehet kívánni a kigazdától, hogy egyszerre térjen át az amerikai kukorica művelési módra, de annyit mindenesetre már a folyó évben megtehet, hogy kukoricáját ne töltögesse, s csak az első kapálásnál kapál-

jon mélyebben, amikor a kukorica gyökerei még nem ágaztak el s így ezeket meg nem sértheti, a további kapálásnál ellenben inkább csak daraszoljon, hogy ez által a gyökereket meg ne sértse. Ha azután ezen eljárással tapasztalni fogja, hogy jelentékenyen nagyobb terméseket ér el, szívesen fog rendre egészen áttérni az amerikai művelési módra.

Nem kell attól félni, hogy a töltögetés nélkül maradt kukorica megdől; rendkívül nagy viharok kell lennie, hogy néhány szálat megdöntsön, de az ilyen vihar a töltögetett kukoricában is tesz kárt. Nagyobb lesz a vihar okozta kár a sűrűn vetett kukoricában, mert az ilyen nem kap elég világosságot, szára és gyökerei nem fejlődnek elég erőteljesen. Az egy méter sor és növénytávolságra vetett s legalább négyszer megkapált kukorica szára és gyökérzete ellenben olyan erős, hogy ugyancsak nagy vihar legyen amely a helyzetéből kimozdítja.

Aki méteres sor és növény távolságra veti kukoricáját s a vetés alkalmával a fészekbe egy maréknyi műtrágyát tesz, majd pedig legalább négyszer megkapálja, illetőleg megdaraszolja, annak földjét, de nem töltöget, az legalább 15—16 mázsás termésre számíthat kat. holdanként.

Ingtalanok forgalma.

Emerich Zsigmond és dr Szántó Sámuel veszik a debreceni 4992. sz. jtkvben foglalt 26 hold 1180 négyszögöl ujosztású földet Horváth Andrásról 120,000 koronáért.

Nagy Márton és neje veszik a debreceni 5771. sz. jtkvben foglalt Csillag-utca 50. sz. házat Szepesi Gáborról 4400 koronáért.

Molnár Sándor és neje Őri Juliánna veszik a debreceni 9725. sz. jtkvben foglalt 300 négyszögöl Tócsokerti szőlőt Perényi Juliánna Kis Gábornétól 3600 koronáért.

Kántor István és neje Tóth Juliánna veszik a debreceni 4417. sz. jtkvben foglalt Hadházi-utca 21. sz. házat Tóth Istvánnétól 4000 koronáért.

Hadadi József és neje veszik a debreceni 6909. sz. jtkvben foglalt Veres-utca 9. sz. házat Megyeri Lajostól 19000 koronáért.

Erdei János és neje Varga Erzsébet veszik a debreceni 10865. sz. jtkvben foglalt 7 hold 756 négyszögöl ujosztású földet Kecskés Istvánnétól 9600 koronáért.

Altman Mór és neje Klein Róza veszik a debreceni 2153. sz. jtkvben foglalt Garai-utca sz. házat a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Banktól 19500 koronáért.

Lukács Márton és neje Kucsli Bella veszik a debreceni 4027. sz. jtkvben foglalt 1035 négyszögöl Téglaskerti szőlőt Kádár András és nejétől 5200 koronáért.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Az u'cán végig hangzott a kiáltás: A bíró háza ég és oda tartott a fölízgatott népség.

Minden ember valami eszközt vitt magával, ki vasvillát, ki fejszét, ki meg egy hosszú rudat, ami épen keze ügyébe esett és a melynek a veszedelem színhelyén hasznát vélte venni.

Pozsárék épen vacsoránál ültek, midőn a szolgáló lélekszakadva rohant be a szobába és rémült arccal mondá, hogy a szerű felül valami verességet látott.

Senki sem gondolt arra, hogy az a veresség tűz lehetne; és tréfás megjegyzéseket tettek a leány babonás szavaira.

Pozsár figyelmeztetésére azonban mégis abban hagyták a vacsorát, kisiettek, de a mire a kertbe értek, a kigyutt petrence már magasra vetette föl a lobogó lángot.

A rémület első pillanatában a cselédség szélylyel rebhent a házban, hogy az emésztő tűz elől mindent eltakaríthassanak; de Pozsár, aki ilyen válságos pillanatokban nyugodt éberségét el nem veszíté, azonnal átlátta, hogy könnyen sikerül a magányosan álló petrencét végkép elszigetelni és akkor a tűz táplálékot nem találva, magától el fog hamvadni.

Utasításánál fogva lerontották tehát a a közeli kerítést, melyet a láng legelőbb érhetett volna.

Az égő petrence körül pedig hó és földből magas korlátot vetettek föl, úgy, hogy a tűz mintegy választófal közé volt szorítva. Mindez alig egy óranegyed alatt elkészült.

Mert a mi a faluban csak munkabíró ember volt, ki gyalog, ki kocsi-val, szekérral ott termelt, még a serdülőlebb gyerekek is. Maga az ősz Galambos is és ifja-véne teljes erőből dolgozott.

Eljött az uraság cselédsége is, hat ökrös szekérral, meg egy nagy idomtalan fecskendővel, a melybe legalább harminc akó víz fért bele, de az irányzó-cső hibás rajta és úgy aztán csaknem az egész kerlet víz alá borította ugyan, de az égő petrencére semmiképp sem tudta a sugarakat reáereszteni, pedig maga a tisztartó forgatta a csonka csövet és mellette olyan tüzesen káromkodott, hogy méltán attól lehetett tartani, — hogy a szomszédban álló nagy buzasztag lángra gyulad tőle és tán azért hordatta ki onnan a szekeresével.

Kupecz Mihály is forgolódt az oltagatók között.

De hajh, neki egészen máshol járt a gondolataja.

Valamennyi jelenlévő közül az ő arcán ütötte ki magát legerősebben a fölhevülés. de nem azért, hogy a pusztító elemet megfékezze, hanem az örömtől, hogy az úgy lobog, úgy sutorog és sziporkázik.

Itt az alkalom, hogy a bosszu tettét végrehajtsa.

E gondolat olyan izgatottságba tartotta, hogy vigyázni kellett magára, nehogy az általános rémület és szánalom közt e sürgőforgó nép között még vig ujjongatásra fakadjon.

És mikor legserényebben folyt az oltagatási munka és minden ember csak azzal foglalkozott, hogy a veszedelemnek sikeresen útját bevágja és minden kéz az ótalommal volt elfoglalva, akkor ő észrevétlenül a szobába sompolygott.

Ott nyitva találta az ajtót.

A gyertya még azon módon égett ahogy a megrémült házi nép hagyta,

Felnyitotta a pénzes ládát, belenyúlt, tele tömte markait az árvák vagyonával. Azután visszament az oltók közé tüzet oltani.

Folytatjuk

A legmélyebb fájdalommal jelentjük, hogy szeretett kar-társunk,

STEIER ETELKA kisasszony

1911. április 10-én elhunyt.

Emlékét szeretettel őrizzük meg és földi maradványait április 12-én, délután 2 órakor a városi kórházból kísérik utolsó útjára.

A Magyar Általános Hitelbank
debreczeni fiókjának
tisztik ára.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszter

A DR. **BOROVSKY-FÉLE**

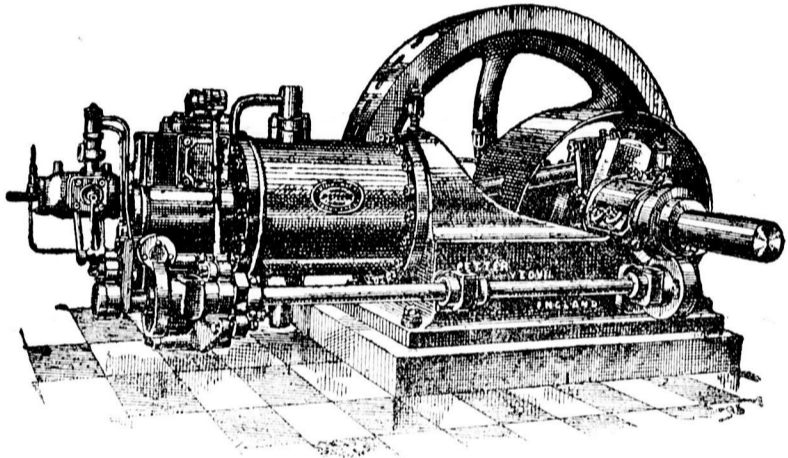
BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszter hatásában és erőalkotásában **felül-mulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob** és **zsábadban** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszter.**

Kapható városunkban a következő czégekknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerertárában. Földesen: WEISZ, MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

Eredeti angol szab. **PETTERS** négyütemű **NYERSOLAJMOTOROK**

szab. csőgyújtóval (eem tüzesgolyóval) precíziós szabályozóval, 2—55 tény-leges löerő teljesítménnyel, gazdasági és ipari célokra a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb üzemgépek.

Világhírű ered. DAIMLER stabil és lokomobilszerű benzinmotorok. Elsőrangú „OTTO” rendszerű PETZOLD szivógázmotorok, stabil és lokomobilszerű benzinmotorok.

Ered. amer. „OTTO” rendszerű LAMBERT stabil és lokomobilszerű benzinmotorok.

Képes árjegyzéket és árajánlatot kívánságra küldünk.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Géposztálya
BUDAPEST, V., V. ci-körut 26.

Telefon: 164-65.

Sürgőnycim „Centralis”.

Az összes gyártmányok állandó gépkiallításunkban megtekinthetők

Könyvnyomda

Hirlapkiadóvállalat

áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év óta fennálló

Könyvnyomdám

a hirlapkiadó vállalattal együtt folyó hó végén áthelyezem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalomból könyvnyomdám **szedő-gépekkel és új modern anyagokkal villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.

Telefon 330.

Fényképészeti cikkek és levélpapírok Piao-utca 12. sz. a. papirüzletben

jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű báli bőrkeztűk, hosszú selyem keztűk, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

8 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyit BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmasternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy concert cimbalom, harmonika és egy nagy konyha 2 sütővel jutányosan eladó. Mester-utca 36.

Ákáczzölőkarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a Hosszupályi-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Fajbaromfi, fajbék, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Általalók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrosény, Deák-bánya.

Názilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédés szilvalekvárnak 1.—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállit Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánsként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Postakosár fajalma franko 2.50 korona. Elek Kálmán, Sajószentpéter.

Fővárosi elsőrendű

férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ájánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

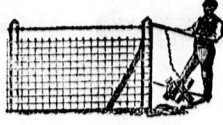
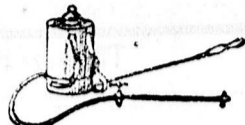
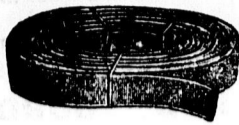

BRÁDY-fle GYOMOR-CSEPPER

a MÁRIACELLI SZÜZ MÁRIA védjegygel ellátva, melyeket MÁRIACELLI GYOMORCSEPPER-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólréhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál azután párfalán gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés fej-és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveget —.90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80 beküldése után küld franco BRÁDY K. gyógyszerára a „Magyar Királyhoz” BÉCS, I., Fleischmarkt 2., Depott 5.

Ugyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vöröszínű csomagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

Tóth Gyula

vasnagykereskedő
Debreczen, Piac-utca 20. sz.
városháza épületében.

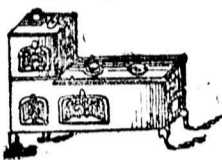
Dús választékban vannak:
Vas, acél, fém, gazdasági és
konyhafelszerelési áru cikkek.

Kerti butorok Fűrdőkádak. Jégszek-
rények. Szállításra és
szeti szereszmok és Permetezők

Drótkerítések, tuskés sodronyok.
Épület, butorvasalások

Teljes konyha Gépszijjak, Revol-
felszerelések. verek és
vadász- löporáruda. Árlapok ingyen
fegyverek és bérmentve.

Telefon szám 29.

A debreczeni izr. szent-egylet (Chevra-Kadisa) előljárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdekes tagja

Holländer József ur

életének 47-ik évében 1911. évi április hó 11-én jobb-
létre szenderült.

A megboldogult hült tete-
mei 1911. évi április hó
12-én délután 3 óraker
fognak az Arany János-u. 20.
számu gyászházból az izrae-
lita temetőbe örök nyuga-
lomra kísértetni, mely kísé-
rethez való csatlakozásra
az egyleti tagok tisztelettel
felkéretnek.

Debreczen, 1911. április
hó 11-én.

Az izr. szent-egylet
előljárósága.

Balogh Kálmán mérnök-féle

olcsó falazat

korlátlan mennyiségben.

Felvilágosítást ad:

Dr. Hódy Béla ügyvéd-irodája,

Piac-utca 77. szám.

Telefon 780.

Ki akar szép lenni?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

arckenőcsöt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszt, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemcsak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Crém

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsirtalan.

Nagy tégely 2, kesi 1 korona, minden gyógyszerárban és drogeriában. Kiváló toillet-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1.20 kor. Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona. Margit-arcviz 1 korona.

Tessék a záróvedjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitünő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi Földes Kelemen gyógyszer. Árad.

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grosz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla, H.-Szoboszlón Barbóc Zsigmond- H.-Böszörményben Eressey Gábor, gyógyszerárban.

Cs. és kir. szabadalm.
sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenest-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket. egyenesstartókat a ferde-nöttek részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint, legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. és kir. szabad. sér-
kötők és testegyenest-
gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.